

Petr Hruška:

Česká poválečná poezie se učí znovu mluvit

Dílo Karla Šiktance, Jiřího Koláře, Ivana Martina Jirouse

Vývoj české poezie po roce 1945 je dlouhý a dobrodružný příběh. Slovo v něm nebude hned na počátku. Bude se rodit z prefabrikátu, který se sám za něj bude vydávat. Přejde na svět podvyživené a bezejmenné, bude hledat oporu. Pak bude sílit i slábnout. Začne se lekat samo sebe. Ponese si svou vinu i víru. Zahlédne v sobě strašnou hloubku, zděděné obsahy i pokušení elegance. Vymění halas za hlas, nabude svou vlastní znělost a vzápětí o ni přijde, bude zatraceno a získá tím na síle i kráse. Přechází násilné zamlčení a dobrovolně vyhledá smlčenost. Naučí se moci kletby i moci zaříkadla. Naučí se hlasu ulice, naučí se znovu mluvit. Naučí se vyslovování vlastních tich.

Na příběhu díla Karla Šiktance, Jiřího Koláře i Ivana Martina Jirouse je nějak zvlášť dobře patrné celé to poválečné půlstoletí i s přesahem do nového milénia. Jako by jejich poezie byla své době vždy kromobyčejně oddaná a vpíjela její reál i atmosféru tak, že zpětně máme před sebou — s nadsázkou řečeno — jakési malé české dějiny. S hluchým nadšením padesátých let, úzkostným napřimováním se v letech šedesátých, vzdorem nicotě normalizačních nečasů, nadějí i trnutím let devadesátých a dryáčnickým povykem současnosti. A jistě máme před sebou — bez nadsázky řečeno — silné příběhy lidské, s těžkými omyly, neutuchající vůlí k činu, zoufalstvím | z bezmoci, statečným trváním na lidské důstojnosti, s nadějí pašovanou skrze všechnen běs.

Zdroje:

Petr Hruška: Někde tady. Český básník Karel Šiktanc. Host, Brno 2010.

Jiří Zizler a kol.: V souřadnicích volnosti. Academia, Praha 2008.

Petr Hruška: (Ne)lyrický subjekt Jirous, in Ivan Martin Jirous: Magorova mystická růže. Vetus via, Brno 2000.

Pavel Janoušek a kol.: Dějiny české literatury po roce 1945. Academia, Praha 2008.